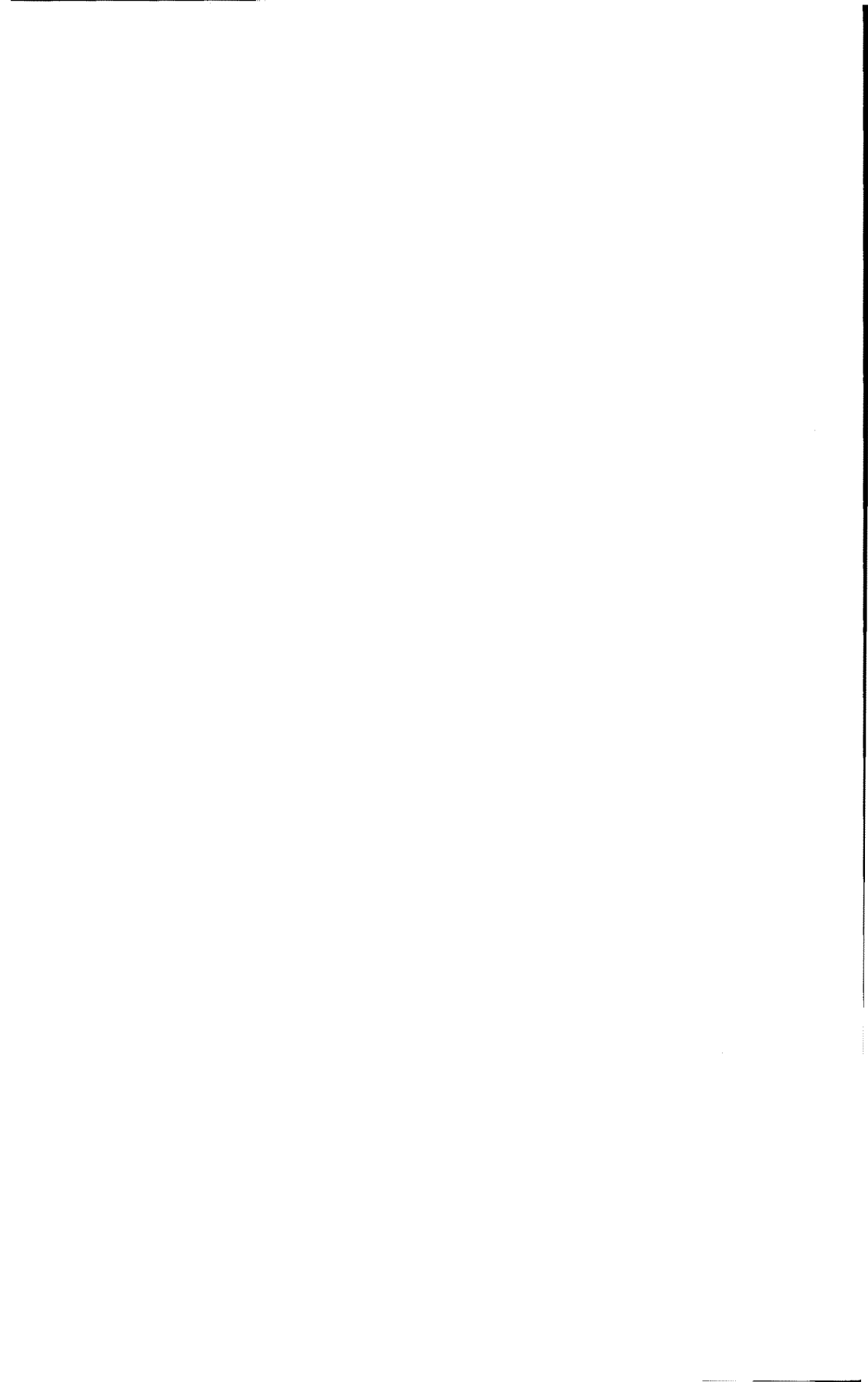

L U D

ORGAN POLSKIEGO TOWARZYSTWA LUDOZNAWCZEGO
I KOMITETU NAUK ETNOLOGICZNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

TOM LXXXI ZA ROK 1997

L U D

ORGAN POLSKIEGO TOWARZYSTWA
LUDOZNAWCZEGO

I

KOMITETU NAUK ETNOLOGICZNYCH

ORGANE DE LA SOCIÉTÉ POLONAISE D'ETHNOLOGIE
ET DU COMITÉ DES SCIENCES ETHNOLOGIQUES
ZAŁOŻONY W ROKU

1895

PRZEZ
ANTONIEGO KALINĘ

OGÓLNEGO ZBIORU

TOM LXXXI
ZA ROK 1997

P O L S K I E T O W A R Z Y S T W O L U D O Z N A W C Z E
KOMITET NAUK ETNOLOGICZNYCH POLSKIEJ AKADEMII NAUK
POZNAŃ – WARSZAWA – WROCŁAW 1997

KOMITET REDAKCYJNY

Maria Biernacka, Zbigniew Jasiewicz – przewodniczący,
Bronisława Kopczyńska-Jaworska, Anna Kowalska-Lewicka,
Antoni Kuczyński – sekretarz

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor naczelny – Zbigniew Jasiewicz
Zastępca redaktora naczelnego – Jacek Bednarski
Sekretarz redakcji – Monika Leonowicz

Tłumaczenie streszczeń angielskich:
Marek Wilczyński

Ar. im. w. 013

ISSN 0076-1435

Publikacja dofinansowana przez Komitet Badań Naukowych
i Ministerstwo Kultury i Sztuki

POLSKIE TOWARZYSTWO LUDOZNAWCZE – WROCLAW 1997
ADMINISTRACJA: 50-139 WROCLAW, UL. SZEWSKA 36
REDAKCJA: 61-809 POZNAŃ, UL. ŚW. MARCIN 78

SKŁAD I ŁAMANIE: DALET SP. Z O.O., POZNAŃ
DRUK: ZAKŁAD POLIGRAFICZNO-WYDAWNICZY M-DRUK W WĄGROWCU

Pamięci Profesor Marii Frankowskiej, długoletniego pracownika Katedry Etnografii UAM i kierownika Zakładu Etnografii Powszechnej tej Katedry, kierownika Zakładu Etnografii Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN, założycielki czasopisma „Ethnologia Polona”, przewodniczącej Komisji Amerykanistycznej Komitetu Nauk Etnologicznych PAN, inicjatorce etnologicznych badań amerykańskich w Polsce.

SPIS TREŚCI

I. STUDIA I MATERIAŁY

Waldemar Kuligowski, Antropologia refleksyjna. Między tekstem a światem	13
Beata Stanowska, „Menuet” Edmunda Leacha z Biblią, czyli o strukturalistycznych interpretacjach Pisma Świętego widzianych w szerszej perspektywie	35
Wojciech Dohnal, Kilka refleksji na temat historii antropologicznych koncepcji społeczeństw pierwotnych i uwarunkowań towarzyszących ich powstaniu	55
Tarzcycusz Marek Buliński, Enkulturacyja w średniowiecznym społeczeństwie	77
Ewa Nowicka, Pluralizm kulturowy czy integracja? Polityka oświatowa wobec osiadłych Romów w Polsce	93
Mirosław Pecuch, Wymiary świadomości narodowej Łemków	105
Alicja Buczak-Reibeholz, Folklor muzyczny jako czynnik adaptacji i integracji na ziemiach zachodnich. Przykład górali czadeckich	115
Wojciech Sadowski, Zachodniobiałoruskie budynki chłopskie w pamięci osadników w Gorzowskiem	121
Joanna Gaweł, Obrzęd weselny w społeczności wyznaniowej starowierców z Boru i Gabowych Grądów	143
Aleksander Borejsza, Krymhilda	159
Michael Abdalla, Stan i perspektywy kuchni narodowej asyryjskich emigrantów w Szwecji	173
Jan Kríst, Czesko-słowiańska wystawa etnograficzna w Pradze w roku 1895 i jej znaczenie dla etnografii czeskiej	201
Jan Wirt, Autobiografia	209

II. POGLĄDY I OPINIE

Czy ewangelik musi być Niemcem? (<i>Paweł Schmidt</i>)	253
Odpowiedź na recenzję książki <i>Wprowadzenie do etnologii Europy</i> , opublikowaną przez J. Bednarskiego w 79. tomie „Ludu” (<i>Mieczysław Trojan</i>)	258

III. RECENZJE

Andrzej Zaporowski, <i>Wittgenstein a kultura</i> , Wydawnictwo Fundacji Humaniora, Poznań 1996 (<i>Waldemar Kuligowski</i>)	261
<i>Etнологia polska między ludoznawstwem a antropologią</i> , red. A. Posern-Zieliński, Prace Komitetu Nauk Etnologicznych Polskiej Akademii Nauk, nr 6, Poznań 1995 (<i>Mieczysław Trojan</i>)	263
<i>Pisanie miasta – czytanie miasta</i> , red. A. Zeidler-Janiszewska, „Studia Kulturoznawcze” Wydawnictwo Fundacji Humaniora, Poznań 1997 (<i>Maciej J. Dudziak</i>)	266
<i>Warszawa-Bratysława. Etniczne i społeczne zróżnicowanie miasta (do 1939 r.)</i> , red. P. Salner, A. Stawarz, PTL Oddział w Warszawie, Warszawa 1997 (<i>Marek Fertig</i>)	270
<i>Historyczne i współczesne problemy miasta i jego mieszkańców. Materiały z II seminarium naukowego „Kędzierzyn-Koźle. Rodowód – współczesność – przyszłość” (12-13 października 1995 r.)</i> , red. E. Nycz, Opole 1996 (<i>Ryszard Kantor</i>)	271

Izabella Burkraba-Ryńska, <i>Samowiedza kulturowa i artystyczna twórców ludowych. Studium pewnej korespondencji</i> , Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, Warszawa 1994 (Ewa Nowicka)	273
Anna Szyfer, <i>Warmiacy. Studium tożsamości</i> , Kantor Wydawniczy SAWW, Poznań 1996 (Beata Tomaszewska-Holub)	276
<i>Ordynierstwo nasza. Kult Matki Bożej w polskiej kulturze ludowej</i> , Kraków 1996 (Ryszard Kantor)	279
<i>Sztuka ludowa Kaszubów. Przeszłość i terażniejszość</i> , red. W. Szkulmowska, Kujawsko-Pomorskie Towarzystwo Kulturalne, Bydgoszcz 1995 (Teresa Karwicka)	280
Jiřina Langhamerová, <i>Česke lidové kroje</i> , Práce, Praha 1994 (Barbara Bazielićh)	
<i>Streekdrachten in onze gewesten – Antwerpen – Brabant – Limburg – Oost-Vlaanderen</i> , red. Henri Vannoppen, Gent 1994 (Barbara Bazielićh)	284
Aagot Noss, <i>Krone og skaut – jente-, brure- og konehovudbunader i Hordaland</i> , Aschehoug, Oslo 1996 (Barbara Bazielićh)	287
Zapisky Naukowoho Towarystwa imeni Szewczenka, tom 230, Praci Sekcji Etnografii ta Folklorystyki, Lwów 1995 (Edward Pietraszek)	288
Grzegorz Kaczyński, <i>Czarny chrystianizm. Ze studiów nad ruchami afrochrześcijańskimi</i> , PWN, Warszawa 1994 (Ewa Nowicka)	291
Juliette Mincès, <i>Le Coran et les femmes</i> , Hachette, Paris 1996 (Anna Barska)	293
Leszek Kolanekiewicz, <i>Samba z Bogami. Opowieść antropologiczna</i> , Wydawnictwo KR, Warszawa 1995 (Hubert Czachowski)	297
Ewa Nowicka, Robert Wyszyński, <i>Lamowie i sekretarze. Pozitomy więzi społecznej we współczesnej Buriacji</i> , Wydział Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 1996 (Cezary Mądry)	299

IV. KRONIKA

Sprawozdanie z konferencji: „Cultural Problems of Europe at the End of the 20th Century” oraz „Anthropology of Politics in Post-Communist Societies” (Katarzyna Szymańska)	301
„Etnografie życia miejskiego. Społeczne, symboliczne i przestrzenne procesy w Berlinie”, Szkoła Letnia, Berlin, 20 lipca – 3 sierpnia 1997 (Natalia Wróblewska, Maciej J. Dziadziak)	303
Powstanie i działalność Sekcji Antropologii Społecznej Polskiego Towarzystwa Socjologicznego (Alicja Kapciak, Marian Kempny)	307
„Etnografia bez granic. Początki zbiorów i badań ludoznawczych w krajach karpackich. ich ówczesny kontekst i dzisiejsze znaczenie”. Sympozjum naukowe we Lwowie, 12-13 listopada 1996 (Edward Pietraszek)	311
W 100-lecie Ukraińskiego Muzeum Etnograficznego we Lwowie (Edward Pietraszek)	313
Z ekspedycji objazdowej na Polesiu ukraińskim, lipiec 1997 (Edward Pietraszek)	314
Przygotowania do wznowienia edycji <i>Dzień Bronisława Malinowskiego</i> (Zbigniew Jasiewicz)	321

V. IN MEMORIAM

Soňa Kovačevičová 1921-1996 (Rastislava Stoličná)	323
Józef Pieprzyk 1917-1997 (Jacek Bednarski)	324
Henryk Swienko 1930-1997 (Leonard J. Pelka)	325

VI. WSPOMNIENIA

Profesor Maria Frankowska w pamięci studenta i współpracownika (Zbigniew Jasiewicz)	329
Madryckie spotkanie. Wspomnienie o profesor Marii Frankowskiej (Ryszard Tomicki)	332

CONTENTS

I. STUDIES AND MATERIALS

Waldemar Kuligowski, Reflexive Anthropology. Between Text and World	13
Beata Stankowska, Edmund Leach's „Minuet” with the Bible or, on Structuralist Interpretation of the Scripture in a Wider Perspective	35
Wojciech Dohna, Some Remarks on the Subject of History of Anthropological Conceptions of Primitive Societies and on the Conditions Accompanying their Formation	55
Tarzejczysz Marek Buliński, Enculturation in Medieval Society	77
Ewa Nowicka, Cultural Pluralism or Integration? Educational Policy for the Romanics Settled in Poland	93
Miroslaw Pecuch, Aspects of Ethnic/National Consciousness of the Lemks	105
Alicja Buczak-Reibeholz, Musical Folklore as an Adaptation and Integration Factor in the Territories of Western Poland. The Example of Czadek Mountaineers	115
Wojciech Sadowski, Peasant Architecture in Western Belarus in Memories of Displaced Settlers in the Region of Gorzow.	121
Joanna Gaweł, Wedding Ceremony in a Religious Community of Starovers From Bór and Gabowe Grady	143
Aleksander Borejsza, Kriemhild	159
Michael Abdalla, The Present State and Prospects of the Ethnic Cuisine of Assyrian Immigrants in Sweden	173
Jan Krist, The Czech-Slavic Ethnographic Exhibition in Prague in 1895 and its Significance for Czech Ethnography	201
Jan Witort, Autobiography	209

II. VIEWS AND OPINIONS

Does a Lutheran Have to be German? (<i>Pawel Schmidt</i>)	253
Response to J. Bednarski's Review of <i>Wprowadzenie do etnologii Europy</i> , Published in Vol. 79, of „Lud” (<i>Mieczyslaw Trojan</i>)	258

III. REVIEWS

Andrzej Zaporowski, <i>Wittgenstein a kultura</i> (Wittgenstein and Culture), Wydawnictwo Fundacji Humaniora, Poznań 1996 (<i>Waldemar Kuligowski</i>)	261
<i>Etnologia polska między ludoznawstwem a antropologią</i> (Polish Ethnology Between Folklore Studies and Anthropology), red. A. Posern-Zieliński, Prace Komitetu Nauk Etnologicznych Polskiej Akademii Nauk, nr 6, Poznań 1995 (<i>Mieczyslaw Trojan</i>)	263
<i>Pisanie miasta – czytanie miasta</i> (Writing the City – Reading the City), red. A. Zeidler-Janiszewska, „Studia Kulturoznawcze” Wydawnictwo Fundacji Humaniora, Poznań 1997 (<i>Maciej J. Dudziak</i>).	266
<i>Warszawa-Bratysława. Etniczne i społeczne zróżnicowanie miasta (do 1939 r.)</i> (Warsaw – Bratislava. Ethnic and Social Groups in the Cities before 1939), red. P. Salner, A. Starwarz, PHL Oddział w Warszawie, Warszawa 1997 (<i>Marek Fertig</i>)	270

- Historyczne i współczesne problemy miasta i jego mieszkańców. Materiały z II seminarium naukowego „Kędzierzyn-Koźle. Rodowód - współczesność - przyszłość” (12-13 października 1995 r.)* (Historical and Contemporary Problems of the City and its Population. Proceedings of the 2nd Seminar „Kędzierzyn-Koźle. Origin - Present - Future”, October 12-13, 1995), red. E. Nycz. Opole 1996 (*Ryszard Kantor*) 271
- Izabella Burkraba-Ryńska, *Samowiedza kulturowa i artystyczna twórców ludowych. Studium pewnej korespondencji* (Cultural and Artistic Self-Consciousness of Folk Artists. A study of Certain Correspondence). Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, Warszawa 1994 (*Ewa Nowicka*) 273
- Anna Szyfer, *Warmiacy. Studium tożsamości* (The People of Warmia. The Study of Identity), Kantor Wydawniczy SAWW, Poznań 1996 (*Beata Tomaszewska-Holub*) 276
- Orełdowniczko nasza. Kult Matki Bożej w polskiej kulturze ludowej* (O Thou Who Help Us. The Cult of Holy Mary in Polish Folk Culture), Kraków 1996 (*Ryszard Kantor*) 279
- Sztuka ludowa Kaszubów. Przeszłość i terażniejszość* (Folk Art of the Kashubians. Its Past and Present), red. W. Szkulmowska, Kujawsko-Pomorskie Towarzystwo Kulturalne, Bydgoszcz 1995 (*Teresa Karwicka*) 280
- Jiřina Langhammerová, *Česke lidové kroje*, Práce, Praha 1994 (*Barbara Bazielich*)
- Streekdrachten in onze gewesten - Antwerpen - Brabant - Limburg - Oost-Vlaanderen*, red. Henri Vannoppen, Gent 1994 (*Barbara Bazielich*) 284
- Aagot Noss, *Krone og skaut jente-, brure- og konehovudbunader i Hordaland*, Aschehoug, Oslo 1996 (*Barbara Bazielich*) 287
- Zapysky Naukowoho Towarystwa imeni Szewczenka, tom 230, Praci Sekcji Etnografii ta Folklorystyki, Lwiv 1995 (*Edward Pietraszek*) 288
- Grzegorz Kaczyński, *Czarny chrystianizm. Ze studiów nad ruchami afrochrześcijańskimi* (Black Christianity. Studies on Afro-Christian Movements), PWN, Warszawa 1994 (*Ewa Nowicka*) 291
- Juliette Mincez, *Le Coran et les femmes*, Hachette, Paris 1996 (*Anna Barska*) 293
- Leszek Kolanekiewicz, *Samba z Bogami. Opowieść antropologiczna* (Samba with Gods. An Anthropological Story), Wydawnictwo KR, Warszawa 1995 (*Hubert Czachowski*) 297
- Ewa Nowicka, Robert Wyszynski, *Lamowie i sekretarze. Poziomy więzi społecznej we współczesnej Buriacji* (Lamas and Secretaries. Levels of Social Bond in Contemporary Buryatya), Wydział Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 1996 (*Cezary Mądry*) 299

IV. CRONICLE

- Report from the Conference: „Cultural Problems of Europe at the End of the 20th Century” and „Anthropology of Politics in Post-Communist Societies” (*Katarzyna Szymańska*) 301
- „Ethnographics of Urban Life. Social, Symbolic and Spatial Processes in Berlin”, Summer School, Berlin, July 20 - August 3, 1997 (*Natalia Wróblewska, Maciej J. Dudziak*) 303
- The Rise and Activity of the Section of Social Anthropology of the Polish Sociological Society (*Alicja Kapciak, Marian Kempny*) 307
- „Ethnography without Frontiers. The Beginning of Folklore Collections and Research in Carpathian Countries - their Historical Context and Present Significance”. A Symposium in Lvov, November 12-13, 1996 (*Edward Pietraszek*) 311
- Centennial of the Ukrainian Ethnographic Museum in Lvov (*Edward Pietraszek*) 313
- From an Expedition to the Ukrainian Polesie, July 1997 (*Edward Pietraszek*) 314
- Preparations to Another Printing of the *Dziela* of Bronisław Malinowski (*Zbigniew Jasiewicz*). 321

V. IN MEMORIAM

Soňa Kovačevičová 1921-1996 (<i>Rastislava Stoličná</i>)	323
Józef Pieprzyk 1917-1997 (<i>Jacek Bednarski</i>).	324
Henryk Swienko 1930-1997 (<i>Leonard J. Pelka</i>).	325

VI. REMINISCENCES

Professor Maria Frankowska in the Memory of her Student and Co-Worker (<i>Zbigniew Jasiewicz</i>).	329
A Meeting in Madrid. Memories of Professor Maria Frankowska (<i>Ryszard Tomicki</i>)	332